

Петрова О.Б. Викладач іноземної мови як суб'єкт інноваційної педагогічної діяльності в немовному ВНЗ // Поєднання інноваційних і традиційних технологій навчання української та іноземних мов як чинник забезпечення дієвості знань: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції (23 жовтня 2015 р.). // Збірник наукових праць. – Харків: Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ, 2015. – С.158-161.

Викладач іноземної мови є суб'єктом інноваційної педагогічної діяльності в немовному ВНЗ, успіх якої передбачає наявність потенціалу та готовності до цієї діяльності, усвідомлення практичної значущості інновацій у своїй освітній галузі не лише на професійному, а й на особистісному рівні.

Ключові слова: інноваційна діяльність, викладач іноземної мови, немовний ВНЗ, успіх

Петрова О.Б. Преподаватель иностранного языка как субъект инновационной педагогической деятельности в неязыковом вузе // Соединение инновационных и традиционных технологий обучения украинскому и иностранным языкам как фактор обеспечения действенности знаний: материалы II Всеукраинской научно-практической конференции (23 октября 2015 г.). // Сборник научных работ. – Харьков: Харьковский торгово-экономический институт КНТЭУ, 2015. – С.158-161.

Преподаватель иностранного языка является субъектом инновационной педагогической деятельности в неязыковом вузе, успех которой предполагает наличие потенциала и готовности к этой деятельности, осознание практической значимости инноваций в своей образовательной сфере не только на профессиональном, но и личностном уровне.

Ключевые слова: инновационная деятельность, преподаватель иностранного языка, неязыковой вуз, успех

Petrova O.B. Foreign language teacher as a subject of innovation pedagogical activity in the non-language university // Combination of innovation and traditional technologies in the teaching of Ukrainian and foreign languages as a factor providing the knowledge effectiveness: Proceedings of the II Ukrainian scientific practical conference (23 October 2015). // Scientific digest. – Kharkiv: Kharkiv trade and economics Institute of KNTEU, 2015. – P. 158-161.

The foreign language teacher is a subject of innovation pedagogical activity in non-language university and his success supposes potential and readiness for this activity, awareness of the practical value of innovations in his educational field both at professional and personal levels.

Key words: innovation activity, foreign language teacher, non-language university, success

ВИКЛАДАЧ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЯК СУБ'ЄКТ ІННОВАЦІЙНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В НЕМОВНОМУ ВНЗ

Нова освітня парадигма висуває для вирішення багато проблем, пов'язаних з інноваційною педагогічною діяльністю. У сучасному суспільстві надзвичайно швидко, блискавично в масштабах історії, змінюються пріоритетні цінності в процесі модернізації, впроваджуються інновації в галузях професійних знань, економіки, культури, освіти.

Проблеми формування нової освітньої парадигми та її впливу на сучасний освітній простір, зокрема, впливу інноваційних технологій на підходи до викладання іноземних мов та особистість викладача висвітлюються останнім часом у багатьох працях вітчизняних та зарубіжних дослідників (І. А. Зязюн, Н. Г. Ничкало, О. М. Пехота, С. О. Сисоєва, А. А. Вербицький, М. С. Виноградова, І. О. Білецька, О. Б. Ярова, М. К. Warford, Н. Widdowson, G. Pickering, J. A. Belz, W. M. Rivers та ін.).

Утім, актуальними залишаються пошуки шляхів удосконалення педагогічної діяльності викладачів іноземних мов на фоні змін, які відбуваються. Незважаючи на значну кількість наукових досліджень у цьому напрямі, специфіка впровадження інноваційного навчання викладачами іноземних мов у немовному ВНЗ ще вивчена недостатньо.

Метою статті є висвітлення підходів до спрямування викладачів на застосування інноваційних технологій в навчальному процесі немовних університетів.

У лінгвометодичній літературі метою модернізації системи вищої освіти визначається поліпшення ефективності навчання у вищій школі завдяки впровадженню новітньої освітньої системи, технології, методики. Як свідчать дослідження концептуальних інноваційних запитів сучасного суспільства, основна роль освіти вбачається в її розвитку та інноваційності [2; 6]. Саме тому нині головним завданням немовних ВНЗ є виховання активності,

ініціативності, творчості як розвивальної основи професійної діяльності, зокрема і засобами іноземної мови.

У методиці викладання визначено, що "інновації в освіті становлять цілеспрямований процес часткових змін, що ведуть до модифікації мети, змісту, методів, форм навчання й виховання, адаптації процесу навчання до нових вимог" [2, с. 403].

Очевидно, що основною ланкою в упровадженні інноваційних технологій в освіті є один із суб'єктів інноваційного процесу – викладач. Як відомо, в педагогічному процесі інновація передбачає додавання новизни цілей, змісту, методів і форм навчання при організації спільної навчальної діяльності викладача і студентів [1; 4-7].

Сучасний викладач іноземної мови в немовному університеті повинен мати крім інноваційної компетентності, яку складають інформованість про інноваційні педагогічні технології в галузі викладання іноземних мов та належне володіння методикою їх застосування на практиці, особисту переконаність у необхідності застосовувати їх у практиці власної професійної діяльності.

У цьому сенсі викладач має простір для інноваційної педагогічної діяльності. Рух освіти на шляху її розвитку власне і відбувається в упровадженні нового, ефективного, результативного або ж коригуванні невдалого, нерезультативного нововведення. В дидактиці основною умовою виконання такої діяльності вважають інноваційний потенціал педагога [1; 4; 5].

Інноваційний потенціал викладача становить "сукупність соціокультурних і творчих характеристик особистості педагога, яка виявляє готовність вдосконалювати педагогічну діяльність, наявність внутрішніх засобів та методів, здатних забезпечити цю готовність" [2, с. 403].

Слід підкреслити, що саме зараз, в умовах світової глобалізації та інформатизації статус англійської мови як засобу міжнародного професійного спілкування зростає, особливо через те, що освіта і наука сьогодні стають

пріоритетними факторами розвитку країни і саморозвитку особистості.

Інноваційність у викладанні іноземної мови передбачає комунікативний підхід (Communicative Language Teaching) і відповідає сучасному принципу освіти впродовж життя (lifelong learning). Це положення також визначає основні стратегічні напрямки вдосконалення цілей, змісту, методів, прийомів і засобів навчання іноземної мови як для вищої освіти в цілому, так і для кожного викладача іноземної мови особисто.

Як свідчить практика, у зв'язку із постійним збільшенням обсягу програмного матеріалу і зменшенням аудиторного часу на вивчення іноземних мов в університетах нефілологічного спрямування зростає значення самостійної роботи студентів, якою за визначенням має керувати викладач. Тому підсилюється роль упровадження інноваційних інтерактивних технологій навчання у навчальний процес вищої школи, що підтверджує необхідність професійної готовності викладачів іноземної мови до застосування інноваційних методів у щоденній практиці викладання [1; 2; 4-6].

Професійну готовність у сучасних наукових дослідженнях розуміють як закономірний результат спеціальної підготовки, самовизначення, освіти й самоосвіти, виховання та самовиховання (Л. Харченко, К. Абульханова-Славська, А. Деркач, Дубасенюк О. А. та ін.) [3; 5; 6]. Її визначають як психічний, активно-дієвий стан особистості, складну якість, систему інтегрованих властивостей, що регулює професійну діяльність, забезпечує її ефективність [3, с. 53].

Комп'ютеризація освіти та технологізація, яка супроводжує її, дозволяють дієво підсилити інтелектуальну діяльність сучасного інформаційного суспільства [6, с. 14]. У сучасній педагогіці відбувається перехід від переважно інформаційних форм до активних методів і форм навчання із включенням елементів проблемності, наукового пошуку, широким застосуванням резервів самостійної роботи тих, хто навчається [6, с. 14].

Слід відзначити, що оволодіння комунікативною та міжкультурною компетенцією неможливо без інтеграції іноземної мови з медіаосвітніми

технологіями, роботі з якими навчають упродовж університетського курсу і які слугують для самоосвіти студентів у подальші роки. Можливості викладачів значно розширюються; цілеспрямоване застосування комп'ютерів допомагає студентам просуватися вперед на шляху оволодіння знаннями, таким чином формуються професійна та професійно-іншомовна компетентність.

Як відомо, метою вивчення іноземної мови в межах сучасної вищої освіти є формування іншомовної комунікативної компетентності. Для її досягнення викладач іноземної мови має використовувати новітні методи навчання, що поєднують комунікативні та пізнавальні цілі [2; 4]. Нині підсилюється комунікативна спрямованість навчального процесу у вивченні іноземної мови професійного спрямування, що означає наближення його до процесу реальної комунікації. За цих умов викладач іноземної мови у немовному ВНЗ має навчати активній комунікативній взаємодії, розкриттю резервних можливостей і творчого потенціалу особистості, відповідальності [1, с 122].

Нам видається, що одними з найбільш результативних у навчанні іноземної мови з позицій комунікативного підходу є інтерактивні технології, які надають навчальному процесу діалогічного характеру. У літературі відзначається, що "застосування інтерактивних технологій на занятті з іноземної мови передбачає перетворення студента з об'єкта навчаючого впливу на суб'єкт активного творчого процесу, забезпечення сприятливих психологічних умов для співпраці викладача та студентів, стимулювання пізнавальної активності"[1, с 122].

Навчання відбувається впродовж інтерактивної навчальної діяльності у взаємодії 'викладач – студенти', впродовж якої викладач не підкреслює своє керівництво процесом, а бере в ньому участь разом зі студентами. Студенти навчаються бути більш незалежними і впевненими, долати "мовний бар'єр", висловлювати думки іноземною мовою, відстоювати свою точку зору, спілкуватися з різними людьми. Таким чином, пізнавальна діяльність організована так, щоб усі студенти активно залучалися до процесу пізнання в процесі багатобічних комунікацій, обміну знаннями, ідеями, що істотно

впливає на ефективність.

Отже, успіх інноваційної діяльності викладача передбачає, що він має потенціал та готовність до цієї діяльності, усвідомлює практичну значущість інновацій у своїй освітній галузі не лише на професійному, а й на особистісному рівні.

Література

1. Виноградова М.С. Інноваційна спрямованість педагогічної діяльності викладачів іноземних мов вищої школи // Достижения науки за последние годы. http://конференция.com.ua/files/image/konf%2012/doklad_12_5_30
2. Волкова Н. П. Педагогіка: посібник для студентів вищих навчальних закладів – К. : Академія, 2002. – 576 с.
3. Деркач А. А. Акмеологические основы развития профессионала. – М.-Воронеж: МОДЭК, 2004. – 752 с.
4. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: Навчальний посібник. – К.: Академвидав, 2004.– 352 с.
5. Дубасенюк О. А. Інноваційні навчальні технології – основа модернізації університетської освіти // Освітні інноваційні технології у процесі викладання навчальних дисциплін: Зб. наук.-метод праць.– Житомир: Вид-во ЖДУ, 2004. – С. 3-14.
6. Харченко Л. Н. Преподаватель современного вуза: компетентностная модель. // Монография. – М., 2014. – 217 с.
7. Sandra Savignon. Communicative Language Teaching for the Twenty-First Century. // Teaching English as a second or foreign language. – 3rd ed. / ed. M. Celce-Murcia. – Boston, 2001. – P.13-27.